

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AZEM DORA VE KAMİLE DORA BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2018/9578)

Karar Tarihi: 28/12/2021

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Hicabi DURSUN
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FİDAN
Raportör : Volkan ÇAKMAK
Başvurucular : 1. Kamile DORA
2. Azem DORA
Başvurucular Vekili : Av. Yasemin DORA ŞEKER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; protesto gösterilerine kolluk kuvveti tarafından yapılan müdahale esnasında, olayla ilgisi bulunmayan küçük çocuğun mermi isabetine bağlı olarak vefat etmesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/3/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

7. Başvurucular Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

9. Ankara Tren Garı'nda meydana gelen patlamayı protesto etmek amacıyla 2015 yılının Ekim ayında Adana'da muhtelif gösteriler/eylemler gerçekleştirilmiştir.

10. Başvurucuların olay tarihi olan 11/10/2015 itibarıyla üç buçuk yaşında bulunan müşterek çocukları T.D., Adana'nın Mithatpaşa Mahallesi sınırları içinde mukim evlerinin önünde, saat 22.00 sıralarında annesi ile birlikte (kucağında) oturmakta iken kolluk kuvvetlerinin protestoculara yönelik olarak gerçekleştirdiği müdahale sırasında kafasına isabet eden ateşli silah ürünü ile yaralanmış ve kaldırıldığı hastanede vefat etmiştir.

A. Soruşturma Süreci

11. Olayı takiben Adana Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) tarafından 12/10/2015 tarihinde soruşturma başlatılmıştır.

12. 12/10/2015 tarihli, kolluk tarafından düzenlenen Olay Tutanağı'nda özetle *Çukurova Aşkın Tüfekçi Devlet Hastanesine hayati tehlike kaydı ile gelen ve 11/10/2015 tarihinde saat 23.35 sularında vefat eden T.D.nin annesi ile hastane önünde yapılan görüşmede annenin "evin bulunduğu bölgede PKK yandaşlarının olay çıkardığını, polisin müdahale ettiği olayları izlemek için evin önüne çıktığını, sokak içinde kendisinin bulunduğu alana doğru kaçan göstericilerin polis tarafından kovalandığını, o sırada çocuğun kucağında olduğunu, polisin göstericilere doğru ateş ettiğini, kucağında bulunan oğlunun yaralandığını farkettiğini, hastaneye götürdüğünü, daha fazla bilgi vermek istemediğini, oğlunu devletin öldürdüğünü" beyan ettiği ifade edilmiş; nöbetçi savcının aynı gün çocuğun cesedinin otopsi yapılmak üzere Adli Tıp Morguna kaldırılması ve olay yeri incelemesi yapılması yönünde talimat verdiği belirtilmiştir. Tutanağın devamında "olay yeri incelemesi yapılabilmesi için olay yerindeki kalabalığın dağılmasının beklendiği, 12/10/2015 tarihinde saat 02.15 civarında olay yerinde inceleme yapılmasının kalabalık bir grup tarafından engellendiği, sokak girişlerinin taş konulması ve lastik yakılması suretiyle kapatıldığı, taş ve sopalarla mukavemet edildiği, 'T.nin katili polis burayı terk et' şeklinde sloganlar atıldığı, polis aracına taş ve sopalarla saldırıldığı, bazı polislerin yaralandığı" ifade edilerek "olay yeri incelemesinin yapılamadığı" kayıt altına alınmıştır.*

13. Olay mahallinin bağlı olduğu Seyhan İlçe Emniyet Müdürlüğü Denizli Şehit Özer Özkaya Polis Merkezi Amirliği tarafından 12/10/2015 tarihinde düzenlenen ve terörle mücadele, cinayet büro gibi ilgili birimlere iletilen, başvuruçuların müşteki olarak belirtildiği yazılarda yukarıda aktarılan silsileye koşut olarak olay aktarılmıştır. Anne Kamile Dora beyanında *"buldukları sokakta eylem olmadığını, kendilerine ışık tutan aracın 'akrep' olarak tabir edilen polis aracı olduğunu, önce bir ışık sonra silah seslerinin geldiğini, çocuğunun başının arkasında ve kaşının üzerinde yara gördüğünü, kendilerini avluya attıklarını, kendisinin yaralanmadığını, avluya girmeye çalışan B.D.nin yaralandığını, oğluna ateş edenlerin polis olduğunu, ışıktan anladığı kadarıyla polisten başka kimsenin olmadığını, akrepten inen polislerin etrafa ateş ettiğini ve şikayetçi olduğunu"* belirtmiştir.

14. 12/10/2015 tarihinde T.D.nin üzerinden çıkan kıyafetlere el konulmuş ve bu kıyafetler üzerinde *atış artığı barut izi olup olmadığı ve atış mesafesi hususlarının saptanması* için gerekli incelemelerin yapılarak rapor tanzim edilmesini teminen Adana Emniyet Müdürlüğüne gönderilmiştir. Adana Kriminal Polis Laboratuvarı tarafından müteveffaya ait *tişört ve iç çamaşırları* üzerinde yapılan inceleme sonucu tanzim edilen 9/11/2015 tarihli raporda *kıyafetlerde atış artığına ve izine rastlanmadığı* ifade edilmiştir.

15. 12/10/2015 tarihli Otopsi Tutanağı'nda "T.D.nin ateşli silah ürünü yaralanmasına bağlı kafa kemik kırıklarıyla birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu vefat ettiği, cesetten ateşli silah ürünü elde edilemediği, ayrıntılı raporun daha sonra düzenleneceği" kayıt altına alınmıştır. 28/12/2015 tarihinde düzenlenen ayrıntılı otopsi raporunun ilgili kısmı şöyledir:

"...

D
IŞ MUAYENE

...

1- Oksipital saçlı deri üstte, orta hattın hafif sağında 0,4 cm çapta, etrafında vurma halkası bulunan, herhangi bir atış artığı bulunmayan ateşli silah ürünü giriş yarası,

2- Sol kaş üzerinde 2x1,5 cm'lik, düzensiz kenarlı, altında kemik kırıkları bulunan ateşli silah ürünü çıkış yarası tespit edildi.

...

İÇ MUAYENE

BAŞ AÇILDI: Saçlı deri kaldırıldı. Saçlı deri altında sol frontal bölgede ateşli silah ürünü çıkış yarası etrafına uyan bölgede 7x6 cm'lik alanda, oksipital bölge üst tarafta ateşli silah ürünü giriş yarası etrafına uyan bölgede 2,5 cm çaplı alanda doku içi kanama olduğu görüldü.

...

SONUÇ

1- Kimya İhtisas Dairesi'nin raporuna göre; kan ve göz sıvısında alkol (etanol ve metanol) bulunmadığı, kanda uyutucu-uyuşturucular dahil sistematik olarak aranan diğer maddelerin bulunmadığı,

2- Küçüğün vücudunda 1 (bir) adet ateşli silah ürünü giriş yarası saptanmış olup; oluşturduğu yaralanmanın müstakilen ölüm meydana getirir nitelikte olduğu,

3- Ateşli silah giriş yarası, cilt-cilt altı ve kemik doku bulgularına göre atışın uzak atış mesafesinden yapılmış olduğu,

4- Küçüğün vücudundan ateşli silah ürünü elde edilmediği,

5- Küçüğün ölümünün ateşli silah ürünü yaralanmasına bağlı kafa kemik kırıklarıyla birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana geldiği kanaatini bildirir rapordur."

16. 12/10/2015 tarihinde Başsavcılık, olay yerini gösteren kamera kayıtlarının incelenmesini, olay yerinde bulunan tüm polis araçlarının kamera kayıtlarının temin edilmesini, olay yerinde bulunan polislerin kimlik bilgilerinin bildirilmesini ve T.D.nin anne babası ile diğer tanıkların ifadesinin alınması için tebligat çıkarılmasını emniyet birimlerinden talep etmiştir. Başsavcılığın talimatı doğrultusunda emniyet birimleri tarafından, olay günü görevli olan tüm personelin ve kullanılan araçların listesi soruşturma dosyasına sunulmuştur. Ayrıca Çevik Kuvvet araçlarında bulunan kameraların kaydettiği görüntüler ile MOBESE kayıtları emniyet birimleri tarafından izlenmiş ve inceleme, kolluğun

göstericilere müdahale ettiği anlardan çeşitli fotoğraf karelerinin aktarılması suretiyle 26/10/2015 tarihli iki ayrı tutanak ile kayıt altına alınmıştır. Tutanaqlarda *olay yeri çevresinde ikamet eden insanların zaman zaman evlerinden çıkararak gösterileri izlediği, T.D.nin nasıl öldüğüne ilişkin bir görüntü kaydına rastlanmadığı* ifade edilmiştir. Ayrıca 2/11/2015 tarihli kolluk tutanağı ile *çevrede bulunan işyerlerinde ve konutlarda kamera sistemine rastlanmadığı* kayıt altına alınmıştır.

17. 13/10/2015 tarihli tutanak ile polis ekiplerine ait zırhlı aracın lastiğinin 11/10/2015 tarihinde gerçekleşen olaylara müdahale edilmesi esnasında patladığı ve tamir için götürüldüğü işyerinde lastikte yedi adet saçma izi olduğunun saptandığı kayıt altına alınmıştır. Söz konusu tutanakta kolluk görevlisinin imzası dışında *lastiği tamir eden* sıfatıyla atılmış bir imza söz konusudur. Lastiği tamir edenin açık kimliği yazılmamıştır.

18. 13/10/2015 tarihinde, emniyet birimlerinden olaya ilişkin kroki çıkarılmasını, olay yerinde mermi çekirdiği ve kovan araştırması yapılmasını talep eden Başsavcılık ayrıca *dosyanın incelenmesinde şahıslar ile ilgili olarak gizli kalması gereken hususların bulunması, soruşturmanın niteliği, iddia edilen hususlar, gizli yazışmalar nazara alındığında bu belge ve bilgilerin açığa çıkmasının soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebileceği* yönünde değerlendirme yapmak suretiyle nöbetçi sulh ceza hâkimliğinden müdafinin hazırlık evrakını incelemesine ve suret almasına kısıtlama getirilmesini talep etmiştir. Adana 3. Sulh Ceza Hâkimliği aynı gün verdiği kararla Başsavcılığın talebini 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu'nun 153. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca *müdafî tarafından inceleme yapılmasının/suret alınmasının soruşturmanın amacını tehlikeye düşüreceği* gerekçesiyle kabul etmiştir. Başvurucular söz konusu kararın henüz faillerin tespit edilemediğini, müştekiler olarak olayla ilgili bilgi edinemediklerini, kısıtlılık kararı alınmasını gerektirecek bir durum olmadığını belirterek kaldırılmasını talep etmiştir. Söz konusu talep Adana 5. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 23/12/2015 tarihinde reddedilmiştir.

19. 16/10/2015 tarihinde müteveffanın babasının ve başvuruçuların vekilinin de katılımıyla olay yerinde inceleme yapılmıştır. Olay Yeri İnceleme ve Keşif Tutanağı ile *olayın gerçekleştiği yerin fotoğraflarının çekildiği, kolluk kuvvetleri tarafından ateş edildiği iddia edilen yer ile ölümün gerçekleştiği yer arasında mesafe ölçümleri yapıldığı, mermi, kovan gibi silah ürünlerine rastlanılmadığı* kayıt altına alınmıştır.

20. Başvurucu Azem Dora 16/10/2015 tarihinde alınan ifadesinde öz olarak *olay günü iş yerinde olduğunu olayı görmediğini ancak yakınlarından olayı duyduğunu ve oğlunu vuran polislerden şikayetçi olduğunu, silah sıkılan noktalardan toplanan kovanları avukatı aracılığıyla adli birimlere teslim edeceğini* ifade etmiştir. Kamile Dora'nın (anne) aynı gün alınan ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Ben olay günü saat:22.00 sıralarında evimden eltim olan M. ve B. ile birlikte dışarı çıktım, bu sırada oğlum benim kucığımdaydı, dışarıda ayakta bulduğumuz sırada bizim komşumuzun evinin önünde bulunuyorduk. Önce sokağa bir ışık geldi ve o anda silah sesleri geldi. Kendimizi avluya attık. Çocuk kendini kucığımdan bıraktı. Yani çocuk kucığımdayken vuruldu. Çocuğumun başının arkasından ve sol kaşının üzerinde yara vardı. Anladığım kadarıyla kurşun çocuğumun başının arkasından girmiş, sol kaşının üzerinden çıkmış. Olay esnasında benim yanımda eltim olan M.D. ve B.D., komşum Ö.G., Ö.G.nin kocası M.E.G. ve de Ö.G.nin abisi ile yengesi vardı. Bizim bulduğumuz sokakta herhangi bir eylem yoktu. Bize ışık tutan akrep diye tabir edilen polis aracıydı. Ben o esnada ana cadde de gösteri olup olmadığını bilmiyorum. Sokakta oynayan başka çocuk da yoktu.

Bende herhangi bir yaralanma meydana gelmedi. Ancak elim olan ve benimle birlikte o esnada avluya girmeye çalışan B.D de karnının sol tarafından yaralandı. Küçük bir yanma hissetmiş, sonra baktık yaraymış. Ancak yaralandığı merminin benim oğlumdan çıkan mı yoksa başka bir mermi mi bilmiyorum. Oğlum o esnada anne dedi. Ben kucağıma çektiğimde ve elimi başına koyduğumda elime kan geldi yaralandığını anladım ve hemen hastaneye götürdük. Oğluma ateş eden polisti çünkü o ışıktan anladığım kadarıyla polis dışında başka kimse yoktu. Etraftakiler akrepten inen polislerin geldiğini ve sokaklara silah siktiklerini söylediler. Ben görmedim. Ancak yukarıda belirttiğim gibi silah sesini duyunca avluya koştuk. Ben oğlum vurarak ölümüne sebep olan polislerin tespitini istiyorum. Kendilerinden şikayetçiyim ... "

21. Başsavcılık tarafından ayrıca olay hakkında bilgisi olan/olay yerinde bulunan ve ifadesine göre (bkz. 20) Kamile Dora ile akrabalıkları ve/veya komşuluk ilişkisi bulunduğu anlaşılan M.D., B.D., Ö.G., M.E.G., A.G. ve A.K.'nin 2015 yılının son aylarında ifadelerine başvurulmuştur. İfadelerde ortak olarak Kamile Dora ve çocuğunun Ö.G.'nin evinin bahçe kapısının önünde M.D., B.D. ve Ö.G. ile birlikte oturmakta olduğu, bu sırada büyük caddenin olduğu taraftan üzerlerine kolluk aracına ait ışığın doğrultulduğu, evin avlusuna doğru hareket etmek istedikleri, Kamile Dora'nın bu sırada arkada kaldığı, ışığın gelmesi ile silah seslerinin de gelmeye başladığı, T.D.'nin annesinin kucağından kaydığı, vurulduğunun anlaşıldığı, vurulan çocuğun, amcası ve M.E.G. tarafından hastaneye götürüldüğü ifade edilmiştir. Bu hususların dışında ayrıca B.D., olay esnasında karnından ateşli silah mermisinden kaynaklı sıyrık olacak şekilde yaralandığını, olay anında anne Kamile Dora'nın hemen arkasında bulunduğunu; A.G., olaylar olmakta iken 155 Polis İmdat hattını arayarak küçük bir çocuğun vurulduğunu, sivillerin olduğunu, ateşi kesmeleri gerektiğini söylediğini; A.K., cadde üzerinde polis aracı gördüğünü, aracın ışıkları tutularak polisler tarafından büyük silahlarla ateş edildiğini gördüğünü ifade etmiştir.

22. Olay anında sıyrık oluşturacak şekilde vurulduğunu ifade eden B.D.'nin emniyet birimleri tarafından gönderildiği Adana Devlet Hastanesi tarafından düzenlenen 16/10/2015 tarihli adli raporunda (evraktan anlaşılabilirliği kadarıyla) "... bölgede sol tarafta cilt erozyonu mevcut olduğu" ifade edilmiştir. Ayrıca A.G. tarafından 155 Polis İmdat hattına yapılan aramanın kaydı emniyet tarafından Başsavcılığa CD ortamında sunulmuştur.

23. Başvurucular 2/12/2015 tarihli dilekçe ekinde olay anına ilişkin olarak basın tarafından çekilen görüntüler ile kan izleri ve bazı silahlı kişilerin siluetlerini gösteren fotoğrafları ve ayrıca olay yeri ve çevresinde buldukları sekiz adet kovanı Başsavcılığa ibraz etmiştir. Başvurucular kovanları cadde başındaki sokak girişinde bulduklarını belirtmiştir. Başsavcılık 30/12/2015 tarihli yazısı ile olay yerinde bulunan sekiz adet kovanın niteliklerinin tespitini, daha önce herhangi bir olayda kullanılıp kullanılmadıklarının belirlenmesini Adana Kriminal Polis Laboratuvarından talep etmiştir. Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü'nün 4/1/2016 tarihli uzmanlık raporunda kovanların altısının 7.62x39 mm çapında, ikisinin ise 9x19 mm çapında olduğu belirtilmiş, ayrıca kovanların silahlı tespit edilemeyen olay arşivindeki kovanlarla yapılan karşılaştırmada irtibatlarının olmadığı ifade edilmiştir. Başvurucular tarafından sunulan görüntü (Dicle Haber Ajansının kaydı) ve fotoğraflar da emniyet birimleri tarafından incelenmiş ve inceleme sonunda 13/4/2016 tarihli tutanakla haber ajansına röportaj verdiği sırada kayda alınan şahsın vücudunda saçma yaraları olduğu, bu yaraların terör örgütüne de kullanılan yivsiz av tüfeği ile atılmış olduğu ve T.D.'nin ölümüne ilişkin bir kayda rastlanılmadığı kayıt altına alınmıştır.

24. Adana Emniyet Müdürlüğünden 4/3/2016 tarihli yazı ile olay günü ölümün gerçekleştiği bölgede görevli olan polislerin bilgi alma şeklinde ifadelerinin alınmasını talep eden Başsavcılık 31/3/2016 tarihli yazısı ile de olay yerinde bulunan sekiz kovanın olay yerinde bulunan polislerin silahlarının tespiti ve karşılaştırılmasını, başvuru vekili tarafından sunulan resim ve görüntülerin incelenmesini istemiştir.

25. Emniyet birimleri tarafından Başsavcılığın 4/3/2016 tarihli talimatı gereği olay günü görevli olan kolluk görevlilerinin ifadelerine 2016 yılının Mart ayı içinde başvurulduğu anlaşılmaktadır. Çok sayıda kolluk görevlisinin ifadesinde öz ve ortak olarak gösterilerin meydana geldiği bölgede göstericilere su sıkılması ve gaz kullanılması marifetiyle dağılmaları için müdahale edildiği, ana caddede kalındığı, ara sokaklara girilmediği, ara sokaklardan silah seslerinin duyulduğu, zırhlı aracın lastiğinin patladığı, uyarı amaçlı -havaya- ateş açıldığı, göstericilere doğru ateş edilmediği beyan edilmiştir.

26. Başsavcılığın 31/3/2016 tarihli talimatı gereği olay günü görev alan personelin silahları liste hâlinde ilgili birimlere sunulmuş ve 8/4/2016 tarihinde yapılan inceleme sonucu Adana Kriminal Polis Laboratuvarı tarafından düzenlenen uzmanlık raporunda "mukayese için gönderilen 10 adet tüfek, 11 adet makineli tüfek, 36 adet yarı otomatik tabancanın ve 8 adet kovanın incelendiği, 9x19 çapındaki bir kovanın beretta marka yarı otomatik tabancadan yapılan atış sonucu, 9x19 çapındaki diğer kovanın ise MP-5 marka makineli tabancadan yapılan atış sonucu çıktığının tespit edildiği diğer 7,62x39 çapındaki 6 adet kovanın ise inceleme için gönderilen silahlarla ilgisinin bulunmadığı" ifade edilmiştir. Adana Emniyet Müdürlüğü 20/4/2016 tarihli yazısı ile uzmanlık raporunu da ilgi tutarak olay yerinde bulunan kovanlarla ilişkili olduğu tespit edilebilen silahlardan birinin Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü Ekipler Büro Amirliğinde komiser yardımcısı olarak görev yaptığı anlaşılan Ö.G.ye ait olduğunu, diğerinin ise 2474 numaralı terörle mücadele ekibine (TEM) zimmetli olduğunu Başsavcılığa bildirmiştir. Başsavcılık Ö.G.nin ve 2474 numaralı TEM ekibinden 11/10/2015 tarihinde olay yerinde görevli olan polislerin tespiti ve ifadesinin alınması için emniyet birimlerinden talepte bulunmuştur.

27. Olay günü ölümün gerçekleştiği bölgede görevli olan ve olay yerinde bulunan kovan, silahı ile eşleşen polis Ö.G.nin şüpheli sıfatıyla olaydan yaklaşık 10 ay sonra alınan 19/8/2016 tarihli ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Ben bana söylemiş olduğunuz Ekim 2015 tarihinde TEM Şube Müdürlüğü Ekipler Büro Amirliğinde komiser yardımcısı olarak görevliydim. 11/10/2015 tarihinde ben saat:08.00 gibi o bölgeden yani Denizli ve Mithatpaşa mahallerinden ben sorumluydum. Benim görevim ekipleri yaşanan toplumsal olayların önlenmesi amacıyla sevk etmektir. Olay gününden önce de yaklaşık 20 gündür aynı bölgede sürekli yoğun bir şekilde izinsiz ve korsan gösteri eylemleri oluyordu. Bu nedenle ben o bölgede çalışıyordum. Hatta ismini daha sonra T. diye öğrendiğim bir çocuğun ölmesi olayından 10 gün sonra da olaylar devam ettiği için ben yine orda görev yaptım. Olay günü olan 11/10/2015 günü saat:22.00 sıralarında daha doğrusu 21.45 e kadar kanalın üst tarafı olan Gürsel paşa 75001 sokak üzerinde yoğun bir müdahale yaptık. Orada da havaya doğru uyarı ateşi yaptık. Olayın meydana geldiğini söylediğiniz yer olan 58308 sokak ve o sokağın başına hiç gelmedim. Saat: 21.45 ten sonra takviye ekiplerinde gelmesi üzerine bahse konu sokağın iki üç sokak gerisinde konuşlandık. Ancak orda silah kullanmadım. Belirttiğim gibi olayın öncesinde ve olayın sonrasında yine aynı bölgede görev yaptığım için tam hatırlamamakla birlikte daha önce o bölge olayların yoğun olduğu bölge olduğu için silah kullanmış olabilirim. Ancak olay günü kesinlikle T... adlı çocuğun öldüğü yerde ve öldüğü yeri gören cadde üzerinde silah kullanmadım. Ancak olaylar sırasında diğer ekiplerde uyarı atışında bulundu, ayrıca

sokak içerisinde ateşli silah sesi geliyordu. Bu ateşi korsan gösteriye katılan şahıslar tarafından yapılıyordu. Hatta shortland-11 nolu aracın lastiğinin mermi isabet etmesi sonucu patladı.

Olay günü ben olay yerinde müdahale eden zırhlı araçlara binip sevk ve idare ettim. Olay saatinde ise 2474 kod nolu TEM Ekibine ait shortland zırhlı aracına bindim. Bu araçta bir tane MP-5 iki yada üç tane de kaleşnikof marka silah vardır. Bu MP-5 i bende dahil ekipten herkes kullanır. Hatırladığım kadarıyla 2474 nolu ekip o gün benimle birlikte 4 kişiydi.

Bana okumuş olduğunuz rapordan kovanlardan birinin benim zati tabancamdan atıldığı ve birininde ekibe ait MP-5 tabancadan atıldığını öğrendim. Bu kovanlar olayın meydana geldiği bölgenin yaklaşık 500 metre ilerisinde ve gerisinde toplanmış olabilir. O gece olaydan sonra yoğun bir taşlama ve silah kullanma olduğu için olay yeri inceleme ekibinin gerekli araştırma yapamadığını biliyorum.

Ölenin yakınları bu boş kovanları daha önceki ve o günkü ve daha sonraki uyarı ateşleri sonucu oluşan kovanlardan hatta olay yeri ile ilgili olmayan yerlerden toplamış olabilirler. Belirttiğim gibi saat:22.00 sıralarında benim görev yaptığım yer olayın meydana geldiği 2-3 sokak gerisiydi. Dolayısıyla ölen çocuğun benim ateş etmem sebebiyle ölmesi mümkün değildir. Çünkü gerek ateş mesafesi gerek kullandığım tabancanın tesir mesafesi buna elverişli değildir. Kaldı ki belirttiği gibi o sokak ve o sokağın gören cadde üzerinden de sokağa doğru kesinlikle ateş etmedim. Bu nedenle üzerime atılı herhangi bir suçlamayı kabul etmiyorum.

Sadece ölenin yakınları tarafından nereden toplandığı belli olmayan kovanlarla çocuğun ölümü arasında bağ kurulamaz. Böyle bir inceleme yapılabilmesi için öncelikle çocuğun ölümüne sebep olan kurşunun bulunması gerekir."

28. Olay günü zırhlı araçta görevli olan polis S.A.nın 25/10/2016 tarihinde tanık sıfatıyla alınan ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bana sormuş olduğunuz olayı hatırlıyorum. O tarihte ben terörle mücadele şube müdürlüğünde çalışıyordum. O gün Mithatpaşa mahallesinde meydana gelen toplumsal olaylarla ilgili olarak saat 16:00 dan 21:00 a kadar ben Ural 7 adlı zırhlı araçta görevliydim. Bu araç çevik kuvvete aittir, ancak ben takviye olarak gitmiştim. Gündüz ekibi gittikten sonra da saat 21:00 den itibaren 2474 kodlu SHORTLAND zırhlı araçta görevliydim. O gün gece 02:00 de toplu olaylarda bir çocuğun öldüğü belirtilerek olay yeri inceleme ekibi ve cinayet büroyla birlikte olay yerinde gerekli inceleme yapmak amacıyla olay yerine gidiyorduk. Biz Tem şube olarak anayolda güvenlik önlemlerini alacak, cinayet büro ve olay yeri ekibi de araştırmaları yapacaktı. Ancak biz Mithatpaşa mahallesine gittiğimizde olay yeri inceleme ekibi ve cinayet büroya taşıyan araca ve içindekilere taşlı sopalı saldırı gerçekleşince güvenlik için bulduğumuz 2474 nolu araçta kayıtlı olan MP5 cinsi bir silahla M.A. isimli arkadaşım havaya bir el ateş etti. Bunun amacı da saldırganların dağılmasını sağlamaktı. Ancak söylediğim gibi MP5 ile ateş ettiğimizde zaten biz ölüm olayıyla ilgili inceleme yapmak amacıyla olay yerine gidiyorduk. O gün M.A. isimli arkadaşım gece 12:00 ye kadar Ak parti binasını korumakla görevli idi. Saat 12:00 den sonra da bizim araca geldi. Kendisi o tarihte Tem şubede görev yapıyordu. Ayrıca ben o gün ekibimizde görev alan komiser yardımcısı Ö.G.nin kendi silahıyla ateş ettiğini görmedim. Olaya ilişkin bilgim ve görgüm bundan ibarettir dedi"

29. Başsavcılık 15/11/2016 tarihinde şüpheli kolluk görevlileri için Adana Valiliğinden soruşturma izni verilmesini istemiştir. Soruşturma gizli yürütüldüğünden evrakta

hangi görevliler için soruşturma izni istendiği anlaşılamamaktadır. Bununla beraber Adana Valiliği tarafından yapılan ön inceleme sonucu düzenlenen rapordan soruşturma izni istenilen şüphelilerin Ö.G., A.Ü ve S.T. adlı polisler olduğu anlaşılmaktadır. Adana Valiliği 10/1/2017 tarihli kararı ile öz olarak "[T.D.]'nin ölümünün şüpheli kolluk görevlilerinin eylemine bağlı olarak gerçekleştiğine ilişkin yeterli kanıt (tanık ifadesi, görüntü vb.) bulunmadığı" gerekçesiyle soruşturma izni vermemiştir.

30. Başvurucuların yaptığı itiraz üzerine Konya Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi 18/5/2017 tarihli kararı ile soruşturma izni verilmemesi yönündeki kararı kaldırmış ve soruşturma izni verilmesine hükmetmiştir. Gerekçede "ölüm olayının mevcudiyetinin kamu adına soruşturma yapılmasını gerektirdiği, herhangi bir polisin kusurlu olup olmadığının ancak adli tahkikat ile anlaşılacağı" ifade edilmiştir.

31. Konya Bölge İdare Mahkemesi kararı ile devam edebilen soruşturma sürecinde Ö.G. 15/6/2017 tarihinde ifade vermiş ve eski ifadesine (bkz. § 27) ek olarak "bana ait silah Baretta 9mm olup tesirli mesafesi 150 metredir, duyduğum kadarıyla T.D. isimli çocuğun vücuduna mermi giriş ve çıkış yapmış, benim kullandığım silah bu kadar tesirli bir silah değildir" beyanında bulunmuştur.

32. Görevli polis A.Ü.nün 15/6/2017 tarihinde (olaydan bir buçuk yılı aşkın bir süre geçtikten sonra) şüpheli sıfatıyla alınan ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"[T.D.] isimli çocuğun öldüğü tarihte ben PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarıncı Adana ilinde gerçekleşen sokak olaylarına müdahale amacıyla Seyhan ilçe emniyeti müdürlüğünde görevliydim. O tarihte Hürriyet mahallesi, Güneykuşak bulvarı, Barbaros mahallesindeki eylemcilere müdahaleler de bulundum. Denizli mahallesindeki göstericilerin direncini kıramadıkları için takviye ekip olarak çağırılmam üzerine Denizli Mahallesi görevli olduğum zırhlı araç ve ekibimle gittim. Denizli Mahallesi Mithatpaşa caddesi üzerinde göstericilerin bizlere karşı molotof kokteyli, el yapımı patlayıcı, havai fişek ve uzun namlulu silahlarla saldırıda bulunmaları üzerine gösterici grubun dağılması amacıyla zırhlı aracın kulesinden MP5 silah ile havaya üç dört el uyarı ateşi yaptım. Ben bu uyarı ateşlerini söylediğim gibi Mithatpaşa caddesi üzerinde yaptım ve kesinlikle hedef gözeterek gösterici grubun üzerine değil, gösterici grubun dağılması amacıyla havaya ateş ettim. Ayrıca sonradan öğrendiğim kadarıyla [T.D.] isimli çocuğun vurulduğu yer sokak arasıymış. Bunu da bir gün sonra Cumhuriyet Savcısı tarafından olay yerinde inceleme yapılması amacıyla gidileceğinden güvenlik önlemleri almak amacıyla gittiğimde öğrendim. Benim görev aldığım Vural10 isimli zırhlı aracın dar yerlerde ve sokak aralarında manevra kabileyet, fazla olmadığı için sokak arasına girmiyoruz. Olay tarihinde de Mithatpaşa caddesi üzerinden her hangi bir sokağa girmedik. Olaydan sonra olay yeri inceleme ekibi ve Cumhuriyet Savcısının olay yerinde inceleme yapmasına eylemci grup taş ve molotflarla karşılık vererek olay yeri inceleme yapılamadığı ve daha sonradan müşteki vekillerince olay yerinden toplandığı belirtilerek dosyaya sunulan kovanların yukarıda belirttiğim gibi eylemci grubun dağılması amacıyla havaya uyarı ateşi yaptığım sırada çıkan kovanlar olduğunu düşünüyorum. Ancak ben bu ateşleri havaya yaptım. [T.D.] isimli çocuğun ne şekilde öldüğünü bilmiyorum. Zaten öldüğü saatlerde benim öyle bir olayın meydana geldiğinden haberim yoktu. Yanlış hatırlamıyorsam çocuğun öldüğünü ertesi gün öğrendim. Bu çocuğun öldürüldüğü sokakta da bulunmadım. Suçlamaları kabul etmiyorum."

33. Olay günü görevli polis S.T. 20/6/2017 tarihli (olaydan bir buçuk yılı aşkın bir süre geçtikten sonra) şüpheli ifadesinde yukarıda aktarılan ifadelere koşut beyanlarda bulunarak "olaya müdahale edilirken, grubun dağılması için sözlü uyarıda bulunulduğunu, molotof atılmaya devam edilmesi üzerine MP-5 silah ile havaya ateş ettiğini, ölen çocuğun

bulunduğu bölgeye müdahalede bulunmadığını, olayda kendi ekip arkadaşlarının da salt havaya ateş ettiğini, şahısların üzerine ateş etmediklerini" ifade etmiştir.

34. Soruşturma sonunda Başsavcılık 7/11/2017 tarihli kararı ile şüpheli polislerle ilişkin olarak ek kovuşturmaya yer olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"[T.D.] isimli çocuk hakkında düzenlenen Ölü muayene tutanağında ölenin yapılan dış muayenesinde sol kaş bölgesinde 1,5X1 cm boyunda dikdörtgen görünümünde, kemik dokularını açıkta bırakan defektif yara yeri görüldüğü, bunun haricinde vücudunda kesici delici alet yaralı telem izi darp cebir izi boğma bulgusunun saptanmadığı, ölen [T.D.]'nin cesedi üzerinde yapılan otopsi işlemleri sonucunda da ölümün ateşli silah ürünü yaralanmasına bağlı, kafa kemikleri kırıkları ile birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana geldiği, ölenin cesedinden ateşli silah ürünü elde edilemediği anlaşılmıştır.

Olay yerinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasından sonra olayın meydana geldiği tarihten beş gün sonra Cumhuriyet Savcısının da katılımı ile soruşturmacı birim tarafından inceleme işlemleri yapılmış ancak olay yerinde her hangi bir kovan ve mermi çekirdeği olmadığı görülmüştür.

Müştekiler vekili Av. Yasemin Dora Şeker'in 11/10/2015 günü gerçekleşen olaydan uzun bir süre sonra 02/12/2015 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımıza ibraz etmiş olduğu dilekçe ekinde olay yerinden toplandığını ve uzun namlulu silaha ait olduğunu düşündükleri 6 adet mermi kovanı ile 2 adet tabanca mermisi kovanını soruşturma evrakına delil olarak ibraz ettiği, bu kovanlar üzerinde yapılan kriminal inceleme sonrasında mermilerin ateşlendiği tespit edilen Baretta marka silahın TEM Şube Müdürlüğünde görevli olan 246742 sicil numaralı komiser yardımcısına ait olduğu (1 adet mermi kovanına yönelik tespit yapılmıştır), MP-5 tabancanın (1 adet mermi kovanına yönelik tespit yapılmıştır) 2474 kod nolu TEM ekibine zimmeli olduğu, müştekiler vekilince olay yerinden toplandığı belirtilerek teslim edilen 6 adet mermi kovanının ise olay tarihinde olay yerinde görevli olan kolluk kuvvetlerinde bulunan uzun namlulu silah ve tabancalardan atılmadıkları tespit edilmiştir. Olay tarihinde 2474 kod nolu TEM ekibinde 179055, 201521 ve 242586 sicil numaralı polis memurlarının görev yapmakta oldukları tespit edilmiştir. 123811 ve 372385 sicil numaralı polis memurlarının da olay tarihinde görevli oldukları tespit edilmiştir.

2474 kod nolu ekipte olay tarihinde görev yapan polis memurunun tanık sıfatıyla ifadesi alınmış olup, belirtilen tarihte ölüm olayı meydana geldikten sonra olay yerinde inceleme yapmak isteyen olay yeri inceleme ekibi ve cinayet büroyu taşıyan araca taşlı saldırı gerçekleşince güvenlik için 2474 kod nolu araçta kayıtlı olan MP-5 cinsi bir silahla havaya bir el ateş edildiğini bunun da saldırganların dağılması için yapıldığını beyan ettiği anlaşılmıştır.

Olay hakkında müşteki vekilince bilgi sahibi olduğu belirtilen kişilerin tanık sıfatıyla alınan ifadelerinde tanıkların [T.D.] isimli çocuğun ne şekilde vurulduğu yönünde açıklayıcı bilgi vermedikleri, sadece sokak başında bekleyen polisler tarafından açılan ateş sırasında vurulduğunu belirttikleri, olayın failini belirleyecek nitelikte ifade veremedikleri, bunu da değerlendirme sonucu görgüye dayalı olmaksızın ifade ettikleri anlaşılmıştır.

13/10/2015 tarihinde Adana İl Emniyet Müdürlüğü Muhabere Elektronik Şube Müdürlüğü'ne internet üzerinden yapılan bir ihbar içeriğinin 'sayın ilgililer, Mithatpaşa mah. ve denizli mah. bir çok noktasında esnafa tehditle dükkanlar kapatılıyor ve dün küçük bir kız çocuğu saldırganlardan gelen bir kurşunla öldü. Evet gereken neyse yapıyor

fakat daha ileri adımlar atılmıyor. Halk bunlara boyun eymek zorunda değil. Gereken adımların atılmasını talep ederiz. Aksi taktirde Başbakanlık ile iletişime geçilecektir. Saygılarımla.' şeklinde olduğu görülmüş ve bu ihbar içeriğinde ölen [T.D.] isimli çocuğun yasa dışı gösteriler yapan PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarınca ateşlenen silah sonucu vurulduğu iddia olunmuştur.

Yapılan kamera görüntüsü incelemelerinde [T.D.] isimli çocuğun ateşli silah ile öldürülmesi olayının ne şekilde meydana geldiğine dair herhangi bir görüntüye rastlanılmamıştır.

Şüphelilerin alınan ifadelerinde olay hakkında detaylıca anlatımlarda buldukları ve özetle üzerilerine atılı suçlamaları kabul etmediklerini beyan ettikleri anlaşılmıştır.

Olay tarihinde görevli olan Adana İl Emniyet Müdürlüğü personelinin soruşturma kapsamında alınan beyanlarında yaşanan olaylarda PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarının kolluk kuvvetlerine yönelik silah kullandıklarını beyan etmeleri, aynı tarihte yaşanan olaylara müdahale için görevlendirilen zırhlı aracın lastiğine mermi isabet etmes sonucu Adana İl Emniyet Müdürlüğüne tahsisli olan zırhlı aracın lastiğinin patlaması ve internet üzerinden yapılan ihbarda ölen kişinin göstericilerden gelen bir kurşunla öldürüldüğünün iddia edilmesi hususları birlikte değerlendirildiğinde ölen çocuğun silah kullanan PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarınca öldürülmüş olabileceği hususunda şüphe oluştuğu, çocuğun ölümüne neden olan mermi çekirdeğinin ölenin vücudundan ele geçirilememesi nedeniyle de çocuğun ölümüne kimin sebebiyet verdiği kesin olarak ortaya konulamadığı anlaşılmıştır.

Amacı somut olayda maddi gerçeğe ulaşarak adaleti sağlamak, suçu işlediği sabit olan faili cezalandırmak, kamu düzeninin bozulmasını önlemek ve bozulan kamu düzenini yeniden tesis etmek olan Ceza Muhakemesinin en önemli ve evrensel nitelikteki ilkelerinden biri de, öğreti ve uygulamada; 'suçsuzluk' ya da 'masumiyet karinesi' olarak adlandırılan kuralın bir uzantısı olan ve Latince'de 'in dubio pro reo' olarak ifade edilen 'şüpheden sanık yararlanır' ilkesidir. Bu ilkenin özü, ceza davasında sanığın mahkûmiyetine karar verilebilmesi bakımından gözönünde bulundurulması gereken herhangi bir soruna ilişkin şüphenin, mutlaka sanık yararına değerlendirilmesidir. Oldukça geniş bir uygulama alanı bulunan bu kural, soruşturma konusu suçun işlenip işlenmediği, işlenmişse şüpheli tarafından işlenip işlenmediği veya gerçekleştirilme biçimi konusunda bir şüphe belirmesi halinde de geçerlidir. Şüphelinin bir suç nedeniyle yargılanması ve cezalandırılmasına karar verilebilmesinin temel şartı, suçun hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak kesinlikte ispat edilebilmesidir. Gerçekleşme şekli şüpheli veya tam olarak aydınlatılmamış olaylar ve iddialar şüphelinin aleyhine yorumlanamaz. Ceza mahkûmiyeti herhangi bir ihtimale değil, kesin ve açık bir ispata dayanmalı, bu ispat, hiçbir şüphe ya da başka türlü oluşa imkan vermemeli, toplanan delillerin bir kısmına dayanılıp, diğer kısmı gözardı edilerek ulaşılan kanaate değil, kesin ve açık bir ispata dayanmalıdır. Yüksek de olsa bir ihtimale dayanılarak kişiyi cezalandırmak, Ceza Muhakemesinin en önemli amacı olan gerçeğe ulaşmadan hüküm vermek anlamına gelecektir.

Bu açıklamalar ışığında şüpheliler açısından soruşturma konusu olay değerlendirildiğinde; ölenin vücudu üzerinde yapılan otopsi işlemi sonrasında vücudundan her hangi bir mermi çekirdeği ele geçirilememesi nedeniyle şüphelinin ölümüne neden olan ateşli silahın kime ait olduğu ve kim tarafından kullanıldığının kesin olarak tespit edilemediği, alınan tanık beyanlarında olayın nasıl ve ne şekilde meydana geldiğini gören tanık bulunmadığı, ayrıca olay yerinde çalışma yapmak isteyen görevlilerin taşlanarak çalışmasına müsaade edilmediğinin 12/10/2015 tarih ve Saat:02.00 sıralarında tanzim edilen tutanakta belirtildiği, soruşturma yapmak ve suça ilişkin delilleri tespit etmekle

görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından olayın aydınlatılması için yapılacak olan çalışmalar kapsamında olay yerine yakın yerdeki Mithatpaşa caddesi üzerinde kalabalığın bulunması ayrıca olay yerinin eylemlerin yapıldığı bölge arasında olması dolayısıyla olay çıkabileceği ve can güvenliğinin tehlikeye düşebileceği değerlendirilerek incelemeler yapılamadığı, aynı olayla ilgili PKK/KCK silahlı terör örgütünün propagandasını yapan yayın organı tarafından olay yerinde çekim yapılmasına müsaade edildiği hususları da dikkate alındığında kim tarafından gerçekleştirildiği tespit edilemeyen olayın failinin olay tarihinde PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarınca gerçekleştirilen yasa dışı sokak olaylarına müdahale eden Emniyet Teşkilatı personeli olduğu şeklinde kamuoyu oluşturularak görevli personelin zan altında bırakılmasına çalışıldığı, olay tarihinde görevli olan Adana İl Emniyet Müdürlüğü personelinin soruşturma kapsamında alınan beyanlarında yaşanan olaylarda PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarının kolluk kuvvetlerine yönelik silah kullandıklarını beyan etmeleri, aynı tarihte yaşanan olaylara müdahale için görevlendirilen zırhlı aracın lastiğine mermi isabet etmesi sonucu aracın lastiğinin patlaması ve internet üzerinden yapılan ihbarda ölen kişinin göstericilerden gelen bir kurşunla öldürüldüğünün iddia edilmesi hususları birlikte değerlendirildiğinde ölen [T.D.]'nin silah kullanan PKK/KCK silahlı terör örgütü yandaşlarınca öldürülmüş olabileceği, [T.D.]'nin ölümüne neden olan mermi çekirdeğinin bulunamaması nedeniyle ölüm sonucuna sebebiyet veren kurşunun kim tarafından ateşlendiğinin tespit edilemediği, soruşturma kapsamında beyanları alınan müştekilerin ve müştekilerin tanık olarak gösterdikleri kişilerin alınan ifadelerinde de olayın kim tarafından ne şekilde gerçekleştirildiği yönünde yorum ve değerlendirmeler ötesinde beyanda bulunmadıkları, bu nedenle de şüphelilerin üzerilerine atılı suçu işlediklerine dair haklarında kamu davasının açılmasını gerektirecek yeterlilikte her türlü şüpheden uzak, somut, kesin ve inandırıcı delil elde edilemediği anlaşılmakla,

Şüpheliler hakkında müsnet suçtan dolayı delil yetersizliği sebebiyle kamu adına KOVUŞTURMA YAPILMASINA YER OLMADIĞINA, ..."

35. Başvurucular söz konusu karara karşı itirazda bulunmuşlardır. Başvurucular dilekçelerinde; soruşturma sürecinde olay yeri incelemesinin gereği gibi yapılmadığını, araçlarda bulunan kameralar ile MOBESE kayıtlarının incelenip incelenmediğini bilmediklerini, bu nedenle kamera kayıtlarının incelenmediği sonucuna ulaştıklarını, bu hususun araştırılması gerektiğini, olay anında "Ateşi kesin, siviller var." şeklinde bildirimde bulunan şahsın telefon görüşmesine ilişkin kayıtların incelenmediğini, T.D.nin polis kurşunu ile öldüğünü gösteren çok sayıda delile karşın kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiğini ileri sürmüştür. Başvurucuların itirazı Adana 2. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 13/2/2018 tarihinde kararda belirtilen gerekçelerin yerinde olduğu belirtilerek reddedilmiştir.

36. Başsavcılık 19/2/2018 tarihli yazı ile Adana Emniyet Müdürlüğünden "30 yıl zaman aşımı süresi olan ve faili tespit edilemeyen suça ilişkin olarak failin/faillerin aranmaya zaman aşımı süresince devam edilmesini, tespit edildiği takdirde mevcutlu olarak sevkini, araştırmaya ilişkin olarak senede bir kez Ocak ayının sonunda tekide mahal vermeksizin bilgi verilmesini" talep etmiştir. Başsavcılığın bu talebini 2020 ve 2021 yılları başında yinelediği görülmektedir.

37. Ayrıca Başsavcılığın 2018 yılının Şubat ve Aralık aylarında Adana İl Emniyet Müdürlüğüne gönderdiği yazılardan, başvurucuların soruşturma evrakından suret alma taleplerinin *kısıtlılık* kararı nedeniyle reddedildiği anlaşılmaktadır.

B. Tam Yargı Davası Süreci

38. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan inceleme sonucu başvurucuların meydana gelen ölüm olayı nedeniyle idarenin ağır hizmet kusuru işlediğini

ileri sürerek hem kusur hem kusursuz sorumluluk esaslarına dayalı olarak İçişleri Bakanlığı aleyhine manevi tazminat istemli tam yargı davası açtıkları anlaşılmıştır.

39. Adana 2. İdare Mahkemesi 22/12/2017 tarihli kararı ile *sosyal risk ilkesi* bağlamında (idarenin kusuruna dair belirleme yapmadan) davayı kabul ederek başvuruculara 200.000 TL manevi tazminat ödenmesine hükmetmiştir. İdarenin kanun yollarına başvurması nedeniyle işbu karar verildiği tarihte tam yargı davasına ilişkin sürecin devam ettiği görülmektedir.

40. Başvurucular Başsavcılığın 7/11/2017 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığı kararına karşı yaptıkları itirazın reddine ilişkin kararın tebliği üzerine 23/3/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İLGİLİ HUKUK

41. 5271 sayılı Kanun'un "*Kamu davasını açma görevi*" kenar başlıklı 170. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

" Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.

Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler. .... "

42. 5271 sayılı Kanun'un "*Kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar*" kenar başlıklı 172. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmayaya yer olmadığına karar verir."

43. 5271 sayılı Kanun'un "*Duruşmanın sona ermesi ve hüküm*" kenar başlıklı 223. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

" Beraat kararı;

a) Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,

b) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması,

c) Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,

d) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,

e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması, Hallerinde verilir. ... "

44. Ayrıca ilgili hukuk için çok sayıda karar arasından bkz. *Turan Uytun ve Kevzer Uytun*, B. No: 2013/9461, 15/12/2015, §§ 35-42; *Nesrin Demir*, B.No:2014/5785, 29/9/2016, §§ 74-86; *Esmâ Çelebi*, B. No: 2014/17591, 19/4/2017, §§ 51-67; *Abdullah Süngü*, B. No: 2016/7039, 28/11/2019, §§ 31-48; *Melih Dalbudak*, B. No: 2016/16050, 13/2/2020, §§ 50-66; *Devrim Zengin ve diğerleri*, B. No: 2017/26413, 9/7/2020, §§ 35, 36.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

45. Anayasa Mahkemesinin 28/12/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

46. Başvurucular; çocuklarının ölümüne polisler tarafından sıkılan kurşunların sebep olduğunu, bu durumun tanık anlatımlarıyla, bulunan mermi kovanları ile ortaya konulmasına karşın takipsizlik kararı verildiğini, olay yerinde keşif incelemesinin geç yapıldığını, mermi çekirdeği bulunmadan keşfe son verildiğini, kamera kayıtlarının incelenmesi taleplerinin dikkate alınmadığını, kısıtlılık kararı nedeniyle süreçten tüm boyutları (kamera kayıtları, elde edilen diğer veriler vb.) ile haberdar olmadıklarını, bu nedenle itirazlarını gereği gibi dile getiremediklerini, soruşturmanın suç isnadı altında bulunun emniyet görevlilerinin inisiyatifine bırakıldığını, etkili bir soruşturmanın söz konusu olmadığını belirterek adil yargılanma ve yaşam haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

47. Bakanlık, öncelikle başvurucuların olay nedeniyle açtıkları ve lehlerine sonuçlanan tam yargı davası hakkında bilgi vermediklerini, bu nedenle başvuru hakkını kötüye kullandıklarını ileri sürmüş ve başvurunun süresinde yapılmadığını beyan etmiştir. Bakanlık, yaşam hakkının maddi ve usul boyutuna ilişkin olarak ise başvurucuların çocuklarının kolluk kuvvetleri tarafından öldürüldüğüne dair her türlü makul şüpheden uzak delil bulunmadığını, soruşturma sürecinde gereken tüm araştırmanın (tanık ifadesi, görevli polislerin ifadelerinin alınması, görüntü kaydı incelemesi, silah/mermi incelemeleri, otopsi vb.) yapıldığını, elde edilen verilerin objektif olarak değerlendirildiğini, başvurucuların dosyaya sundukları delillerin incelenip araştırıldığını, bu anlamda soruşturma sürecine etkin olarak katılım sağlandığını ifade etmiştir.

48. Başvurucular, Bakanlık görüşüne cevap olarak başvurunun 30. gün yapıldığını belirtmiş ve başvuru formundaki iddialarını yinelemiştir.

B. Değerlendirme

49. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesi şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz.

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

(...) meşru müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması (...) veya olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme fiilleri, birinci fıkra hükmü dışındadır."

50. Anayasa'nın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" kenar başlıklı 5. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, ... kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

51. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

52. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile ilgili olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucular yaşam ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir. İhlal iddiasına temel olan sürecin polis gücü kullanmak suretiyle müdahale ettiği bir olayda meydana gelen ölüme ilişkin bulunduğu, şikâyetin ölüm olayına ve ölüm olayına ilişkin soruşturma sürecine odaklandığı dikkate alındığında başvurunun maddi ve usul boyutunu içerecek şekilde bir bütün olarak yaşam hakkı kapsamında incelenmesi gerekmektedir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

53. Yaşam hakkının doğal niteliği gereği, yaşamını kaybeden kişi açısından bu hakka yönelik bir başvuru ancak yaşanan ölüm olayı nedeniyle ölen kişinin mağdur olan yakınları tarafından yapılabilecektir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 41). Somut olayda ölen kişi, başvuru oğlu olduğundan başvuruda başvuru ehliyeti açısından bir eksiklik bulunmamaktadır. Diğer taraftan Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihadı dikkate alındığında (çok sayıda karar arasından bkz. *İpek Deniz ve diğerleri*, B. No: 2013/1595, 21/4/2015, §§ 96-105), kasıtlı öldürme iddiasının/güç kullanımının söz konusu olduğu başvurularda, başvuru tarafından açılan tam yargı davasının ileri sürülen şikâyetler yönünden bireysel başvurudan önce tüketilmesi gereken bir başvuru yolu olarak değerlendirilmeyeceği açık olduğundan başvuru yollarının tüketilmiş olması bağlamında da bir eksiklik söz konusu değildir.

54. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiasının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

55. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı, Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete pozitif ve negatif ödevler yükler. Devletin negatif bir yükümlülük olarak yetki alanında bulunan hiçbir bireyin yaşamına kasıtlı ve

hukuka aykırı olarak son vermeme ödevi bulunmaktadır. Pozitif bir yükümlülük olarak da devletin yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını gerek kamusal makamların ve diğer bireylerin gerekse kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma yükümlülüğü bulunmaktadır (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, §§ 50, 51).

56. Kamusal yetkiyle güç kullanılması sonucu gerçekleşen ölümlerin devletin yaşam hakkına ilişkin negatif yükümlülüğü kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Bu yükümlülük hem kasıtlı biçimde hem de kasıt olmaksızın ölümle sonuçlanan veya sonuçlanabilecek güç kullanımını kapsamaktadır (*Cemil Danışman*, B. No: 2013/6319, 16/7/2014, § 44).

57. Bütün temel hak ve özgürlükler için geçerli sınırlama koşullarını düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi gereği kişilerin temel haklarından mahrum bırakılmaları hâlinde elde edilmek istenen kamu yararı ile temel hakkından mahrum bırakılan bireyin hakları arasında adil bir denge kurulması gerekmektedir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 37).

58. Ölçülülük ilkesi “*elverişlilik*”, “*gereklilik*” ve “*orantılılık*” olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. “*Elverişlilik*” öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, “*gereklilik*” ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, “*orantılılık*” ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, § 38).

59. Anayasa'nın yaşam hakkına güç kullanmak suretiyle yapılacak müdahalelere ilişkin hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin bu konuda daha önce vermiş olduğu kararlar birlikte değerlendirildiğinde kolluk kuvvetlerinin ancak Anayasa'da belirtilen amaçlara ulaşmak adına başka bir çarenin kalmadığı *mutlak zorunlu durumlarda* ve -güç kullanarak ulaşılmak istenen amaç ile karşı karşıya kalınan güce nispeten- *ölçülü* bir biçimde güç kullanabilmelerine izin verildiği söylenebilecektir (*Cemil Danışman*, § 50; *Nesrin Demir ve diğerleri*, B. No: 2014/5785, 29/9/2016, § 113).

60. Protesto eylemlerinde, yakalamayı gerektiren durumlarda ve gösteriye katılanların kendi tutumundan dolayı fiziksel güce başvurmak mümkündür. Ancak bu durumda dahi bu tür bir güce sadece kaçınılmaz hâllerde ve orantılı olmak koşuluyla başvurulabilir (*Ali Rıza Özer ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 82).

61. Toplumsal olaylara kolluk görevlilerinin müdahalesi sırasında ortaya çıkan panik ve kargaşada, bu olaylara katılan ancak müdahale edilmesi gerekmeyen veya katılmayıp olayın meydana geldiği yerin ya da müdahale alanının yakınında bulunan kişilerin de müdahaleden etkilenmesi olasıdır. Bu durumda kolluk görevlilerinin kontrollü hareket etmesi ve müdahaleyi gerektiren durumu yaratan kişiler dışındakilerin müdahaleden etkilenmemesi için gerekli tedbirleri alması beklenir (*Ali Rıza Özer ve diğerleri*, § 94).

62. Öldürücü gücün Anayasa'da belirtilen hâllerde ve başka şekilde müdahale olanağı kalmaması nedeniyle *son çare olarak* kullanılması zorunluluğu ve yaşam hakkının dokunulmaz niteliği dikkate alınarak ölümle sonuçlanabilecek bir güç kullanımı söz konusu olduğunda bunun gerekliliği ve ölçülülüğü çok sıkı bir şekilde denetlenmelidir (*Nesrin Demir*, §§ 106, 107).

63. Devletin sorumluluğunu gerektirebilecek şartlar altında can kaybının gerçekleştiği durumlarda Anayasa'nın 17. maddesi devlete, elindeki tüm imkânları kullanarak yaşam hakkını korumak için oluşturulan yasal ve idari çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak etkili idari ve yargısal tedbirleri alma görevi yüklemektedir. Bu yükümlülük -kamusal olsun veya olmasın- yaşam hakkının tehlikeye girebileceği her türlü faaliyet bakımından geçerlidir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 52).

64. Devletin yaşam hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerinin usule ilişkin yönü, doğal olmayan her ölüm olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir soruşturma yürütmeyi gerektirir. Bu soruşturmanın temel amacı, yaşam hakkını koruyan hukukun etkili bir şekilde uygulanmasını ve varsa sorumluların hesap vermelerini sağlamaktır. Bu, bir sonuç yükümlülüğü değil uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, §§ 54, 56).

65. Yaşam hakkına ilişkin bu usul yükümlülüğü olayın niteliğine bağlı olarak cezai, hukuki ve idari nitelikteki soruşturmalarla yerine getirilebilir. Kasten veya kötü muamele sonucu meydana gelen ölüm olaylarında Anayasa'nın 17. maddesi gereğince devletin sorumluların tespitini ve cezalandırılmalarını sağlayabilecek nitelikte bir cezai soruşturma yürütme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu tür olaylarda idari soruşturmalar ve tazminat davaları sonucunda idari bir yaptırım veya tazminata hükmedilmesi ihlali gidermek ve dolayısıyla mağdur sıfatını ortadan kaldırmak için yeterli değildir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 55).

66. Yaşam hakkına ilişkin ceza soruşturmasının etkili olabilmesi için öncelikle soruşturma makamlarının resen harekete geçerek ölüm olayını aydınlayabilecek ve sorumluların belirlenmesini sağlayabilecek bütün delilleri tespit etmeleri gerekir. Soruşturmada ölüm olayının nedeni veya sorumlu kişilerin belirlenmesi imkânını zayıflatan bir eksiklik, etkili soruşturma yükümlülüğüne aykırılık oluşturabilir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 57). Yetkililerce soruşturma konusu olayın gerektirdiği tanıkların ifadelerinin alınması, bilirkişi incelemeleri ve gerektiğinde eksiksiz ve detaylı bir rapor hazırlanmasına imkân verecek otopsinin yapılması gibi söz konusu olaylarla ilgili kanıtların elde edilmesi için mümkün olan tüm tedbirlerin alınması, ölümün gerçekleşme sebebinin objektif analizinin yapılması, soruşturma sonucunda alınan kararın soruşturmada elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olması ve soruşturma sonucunda verilen kararın yaşam hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'nın aradığı zorunlu bir durumdan kaynaklanan ölçülü bir müdahale olup olmadığına yönelik bir değerlendirme içermesi de gerekmektedir (*Cemil Danışman*, § 99).

67. Kamu görevlilerinin güç kullanımı sonucu gerçekleşen ölümlere ilişkin soruşturmanın etkili olabilmesi için soruşturma makamlarının olaya karışmış olabilecek kişilerden bağımsız olması gerekir. Soruşturma makamlarının sadece hiyerarşik ve kurumsal bağımsızlığı yeterli olmayıp aynı zamanda soruşturmanın da fiilen bağımsız olarak yürütülmesi gerekir (*Cemil Danışman*, § 96). Soruşturma sürecinin kamu denetimine açık olması ve ölen kişinin yakınlarının soruşturmaya gerekli olduğu ölçüde, etkili katılımlarının sağlanması gerekmektedir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 58).

68. Bunların yanında soruşturmanın makul bir özen ve süratle yürütülmesi de gerekir. Bazı durumlarda soruşturmanın ilerlemesine engel olan güçlükler bulunabilir. Ancak böyle bir durumda dahi yetkililerin süratle hareket etmeleri olayın aydınlatılabilmesi,

hukukun üstünlüğüne olan inancın korunması ve hukuka aykırı eylemlere müsamaha gösterildiği veya kayıtsız kalındığı görünümü verilmemesi açısından kritik bir öneme sahiptir (*Deniz Yazıcı*, B. No: 2013/6359, 10/12/2014, § 96). Soruşturma makamlarının ve derece mahkemelerinin, bu tür olaylara ilişkin yürüttükleri soruşturma ve yargılamalarda Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği seviyede derinlik ve özenle bir inceleme yapıp yapmadıkları ya da ne ölçüde yaptıkları Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmelidir. Zira derece mahkemeleri tarafından bu konuda gösterilecek hassasiyet, yürürlükteki yargı sisteminin daha sonra ortaya çıkabilecek benzer yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesinde sahip olduğu önemli rolün zarar görmesine engel olacaktır (*Cemil Danışman*, § 110; *Filiz Aka*, B. No: 2013/8365, 10/6/2015, § 33).

69. Kamu görevlilerinin güç kullanımına ilişkin eylemlerinin bu konuda değerlendirmesi yapılırken sadece fiilen gücü kullanan görevlilerin eylemlerinin değil söz konusu eylemlerin planlanması ve kontrolü dâhil olayın bütün aşamalarının dikkate alınması gerekmektedir. Bunun yanı sıra bu konuda yapılacak değerlendirmede bir bütün olarak somut olayın hangi koşullarda gerçekleştiğinin ve nasıl bir seyir izlediğinin de gözönünde bulundurulması gerekmektedir (*Cemil Danışman*, § 57).

70. Esasen olayların oluşumuna ilişkin delillerin değerlendirilmesi idari ve yargısal makamların ödevidir. Görülmekte olan bir davada ya da yürütülmekte olan bir soruşturmada, delilleri değerlendirmek kural olarak derece mahkemelerinin işi olduğundan Anayasa Mahkemesinin görevi, bu makamların maddi olaylara ilişkin yaptıkları değerlendirmenin yerine kendi değerlendirmesini koymak değildir (*Hıdır Öztürk ve Dilif Öztürk*, B. No: 2013/7832, 21/4/2016, § 185). Ancak Anayasa Mahkemesi başvuru konusu olayın gelişim şeklini anlayabilmek ve başvurucuların yakınlarının ölümünün *şüpheli* olduğuna dair iddialarının soruşturma makamları ve derece mahkemeleri tarafından karşılanıp karşılanmadığını nesnel bir şekilde değerlendirmek için olayın oluşum şeklini incelemesi gerekmektedir (*Rıfat Bakır ve diğerleri*, B. No: 2013/2782, 11/3/2015, § 68).

71. Bireysel başvurulara ilişkin şikâyetlerin incelenmesinde Anayasa Mahkemesinin sahip olduğu rol ikincil nitelikte olduğundan bazı durumların ortaya koyduğu şartlar nedeniyle ilk derece mahkemesi rolünü üstlenmesinin kaçınılmaz olduğu hallerde çok dikkatli davranması gerekmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi bağlamında yapılan şikâyetlerin incelenmesinde böyle bir durumla karşılaşma riski bulunmaktadır. Anılan maddede güvence altına alınan yaşam hakkı ve kötü muamele yasağı ihlali ile ilgili iddialarda bulunulduğu zaman Anayasa Mahkemesi, bu konu hakkında tam bir inceleme yapmalıdır. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesinin cezai sorumluluk bağlamında suça ya da masumiyete ilişkin bir bulguya ulaşma görevi bulunmadığından -derece mahkemelerinin bulgularının Anayasa Mahkemesini bağlamamasına rağmen- normal şartlar altında bu mahkemelerin maddi olaylara ilişkin yaptığı tespitlerden ayrılmak için de kuvvetli nedenlerin var olması gerekir (*Cezmi Demir*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 96).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

i. Yaşam Hakkının Maddi Boyutu Yönünden

72. Devletin bir bireyin ölümünden sorumlu tutulabilmesi için öncelikle o kişinin devlet görevlileri tarafından öldürüldüğünün makul şüpheye yer kalmayacak şekilde anlaşılıyor olması gerekir. Eğer devletin ölüm olayından sorumlu olduğu anlaşılıyorsa ve/veya devletin ölümden sorumlu olduğuna dair kesin ve birbiriyle uyumlu çıkarımların

yeterince çürütülmemiş maddi karinelerin bir arada bulunması hâli söz konusuysa öldürme olayının Anayasa hükümleri bağlamında hukuka uygun olduğunu ispat yükümlülüğü devlete geçer (benzer değerlendirmeler için bkz. *İpek Deniz ve diğerleri*, § 121).

73. Yukarıda aktarıldığı üzere Anayasa Mahkemesinin görevi, kamu makamların maddi olaylara ilişkin yaptıkları değerlendirmenin yerine kendi değerlendirmesini koymak değildir. Bununla beraber bazı durumların -özellikle yaşam hakkına ilişkin şikâyetlerin- ortaya koyduğu şartlar nedeniyle olayın oluş şeklinin, seyrinin tüm boyutlarıyla incelenmesi gerekebilmektedir. Bu hâllerde derece mahkemelerinin maddi olaylara ilişkin yaptığı tespitlerden ayrılmak için kuvvetli nedenlerin, ikna edici unsurların var olması gerekir.

74. Bireysel başvuruya atılan sürece ve süreçte elde edilen verilere (olay tutanakları, tanık/müşteki beyanları/ifadeleri, protesto eylemlerine müdahale eden polislerin ateşli silah kullanıldığını belirten beyanları, olay yerinden bulunan kovanlara ilişkin raporlar) bakıldığında 11/10/2015 tarihli protesto gösterilerine polisin güç kullanmak suretiyle müdahale ettiği ve bu güç kullanımı sırasında -atışın istikametine ilişkin belirlilik bulunmasa da- (*kolluk kuvvetinin beyanına göre havaya, başvuruçulara ve diğer tanıklara göre protestoculara doğru*) ateşli silahın kullanıldığı sabittir.

75. Başvuruçuların olay tarihinde 3,5 yaşında olan ve protesto gösterileri sırasında annesi ile birlikte ikamet ettikleri sokakta bulunan oğlu, otopsi raporuna göre (kafasında giriş ve çıkış izleri bırakan) ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak hayatını kaybetmiştir. Polislerin -olayın üzerinden en erken yaklaşık altı ay, en son bir buçuk yılı aşkın süre sonra- alınan beyanları/ifadeleri ile olaydan iki gün sonra zırhlı polis aracının lastiğinin mermi isabeti nedeniyle tamir edilmesine ilişkin tutanak dışında *olay tutanağında, Başsavcılık ve emniyet arasında yapılan yazışmalarda veya herhangi bir başkaca belgede* 11/10/2015 tarihli protesto gösterilerine yapılan müdahale sırasında polise *ateşli silahla karşılık verildiğine dair bir belirleme/saptama bulunmamaktadır*. Lakin polise ateşli silahla karşılık verilen/çatışmanın yaşandığı bir toplumsal olaya ilişkin tutanaklarda veya bu olaya ilişkin resmî yazışmalarda söz konusu silahlı çatışmadan söz edilmiş olması makul bir beklentidir. Kaldı ki protestocuların polise taş ve sopalarla karşılık verdiği hususu tutanaklarda atlanmamış ve kayıt altına alınmıştır. Dolayısıyla kayıtlarda ve resmî yazışmalarda protestocuların ateşli silah kullandığına dair kayıt bulunmaması, buna mukabil taş ve sopalarla polise karşılık verildiği hususunun kayıt altına alınmış olması, olayda *sadece* kolluk kuvvetleri tarafından ateşli silah kullanıldığına işaret eden kuvvetli bir neden/ikna edici bir unsurdur.

76. Ayrıca sürece bir bütün olarak bakıldığında olayın üzerinden bir süre geçtikten sonra *suç isnadı altında alınan kolluk görevlisi ifadelerine ve lastiği tamir eden sıfatıyla kimin imzaladığı belli olmayan bir tutanağa* (bkz. § 17) nazaran olay tutanakları ile resmî yazışmaların olayın seyri bağlamındaki belirleyiciliği *daha ağır* basmaktadır. Bu bağlamda kolluk kuvveti tarafından olayları bastırmak için ateşli silahın kullanıldığı, olay yerinde kolluk kuvvetlerinin silahlarından çıktığı tespit edilen mermi kovanlarının bulunduğu, kolluk kuvvetine ateşli silahla karşılık verildiğinin olay tutanaklarına işlenmediği ve bir çocuğun ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak öldüğü vakada ölümün kamu gücünün kullanımına bağlı olarak gerçekleştiği iddiası yeterli maddi ve kanıtlamaya elverişli temele sahip olup bu hâliyle makul şüpheyi aşan bir niteliği haiz bulunmaktadır. Bu nedenlerle ölümün kamu gücü kullanımına bağlı olarak gerçekleştiğinin kabulü gerekir.

77. Yaşam hakkına yapılan müdahalenin ihlale vücut verip vermediği Anayasa'nın 13. ve 17. maddesinde belirtilen ilkeler çerçevesinde ele alınmalıdır. Öldürme fiilinin bu ilkeler çerçevesinde yaşam hakkının ihlaline sebebiyet vermediğini ispat yükümlülüğü devlete aittir. Bu belirleme uyarınca öncelikle Anayasa'da belirtilen amaçlara ulaşmak adına başka bir çarenin kalmadığı mutlak zorunlu/gerekli bir durumda güç kullanıldığının ortaya konulması gerekir.

78. Somut olayda ölümle sonuçlanan güç kullanımının gerekli/zorunlu bir durumdan kaynaklandığını ispat yükümlülüğü kamu makamlarının üzerinde olmasına rağmen soruşturma süreci sonunda verilen kararda bu hususa dair bir açıklamada/değerlendirmede bulunulmamıştır. Bu sebeple kolluk görevlilerinin protesto eylemlerine müdahale etmeleri sırasında ölümle sonuçlanabilecek nitelikte güç kullanımını zorunlu kılacak bir durumla karşılaştıklarını söyleyebilmek mümkün değildir. Öte yandan kamu makamları tarafından güç kullanımına ve bunun gerekçesine ilişkin bir açıklama yapılmadığından söz konusu müdahalenin yeterli yasal ve idari çerçevesi bulunup bulunmadığı yönünden ayrıca bir değerlendirme yapılmamıştır.

79. Sonuç olarak kolluk kuvvetlerinin ölümcül güç kullanımının mutlak bir zorunlu durumdan kaynaklandığının ortaya konulmadığı, müdahaleyi gerektiren bir durumda bulunmadığı açık olan T.D.nin bu müdahaleden etkilenmemesi için kolluk görevlilerinin gerekli tedbirleri almadıkları ve olaya müdahaleleri sırasında kontrolsüz bir şekilde ateşli silah kullanmak suretiyle ölümüne sebep oldukları kanaatine ulaşılmıştır.

80. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının maddi boyutunun ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

ii. Yaşam Hakkının Usul Boyutu Yönünden

81. Yaşam hakkının sağladığı güvenceler gereği devlet, doğal olmayan her ölüm vakasına ilişkin olarak olayın gerçekleştiği koşulların belirlenmesini, sorumluların tespit edilmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek nitelikte *etkili bir soruşturma* yürütmekle mükelleftir.

82. Soruşturma süreci olay ve olgular kısmında ayrıntılarıyla aktarılmıştır. Etkili soruşturma yükümlülüğüne ilişkin ilkeler ve başvuruçuların iddiaları bağlamında süreç değerlendirilmelidir.

83. Soruşturma sürecine ilişkin olarak hesap verilebilirliği sağlamak için soruşturma kamu denetimine açık olmalıdır. Ayrıca soruşturma, meşru menfaatlerini korumaları amacıyla gerekli olduğu ölçüde ölenin yakınları için erişilebilir olmalıdır. Diğer taraftan soruşturmaya katılımın etkililiğinin seviyesi soruşturmanın kendine özgü koşullarına göre değişebilir. Ancak her hâlükârda meşru menfaatlerini korumak için ölenin yakınlarına delilleri değerlendirmesini ve süreçteki kararlara/delillere itiraz edebilmesini sağlayacak imkânların sunulması gerekir. Aksinin kabulü katılımın sadece teorik olarak kabul edilmesi, pratikte sağlanmaması ve hakkın özünün zedelenmesi anlamına gelebilecektir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Seyfullah Turan ve diğerleri*, B. No: 2014/1982, 9/11/2017, § 187).

84. Soruşturma sürecine bakıldığında polis araçlarının kamera kayıtlarının ve olayı kaydetme ihtimali bulunan diğer kameraların kolluk kuvveti tarafından incelendiği, izleme

tutanakları düzenlendiği, görüntülerde ölüm anına ilişkin kayda rastlanılmadığının kayıt altına alındığı (bkz. § 16) ve kolluk kuvvetlerine "Ateşi kesin." şeklinde bildirimde bulunan şahsın telefon kayıtlarının da emniyet tarafından Başsavcılığa sunulduğu (bkz. § 22) görülmektedir. Başvurucuların kovuşturmaya yer olmadığı kararına itirazda bulunurken (hatta bireysel başvuruda bulunurken) kamera kayıtlarının incelendiğinden ve polise ateşi kesin yönünde bildirimde bulunan şahsın kayıtlarının soruşturma evrakına dâhil edildiğinden haberdar olmadıkları (bkz. § 35) anlaşılmaktadır. Dolayısıyla başvurucuların olayın aydınlatılmasında önemli bir yer tutma ihtimali bulunan delillerin incelendiğinden ve soruşturma dosyası içine dâhil edildiği bilgisinden yoksun olduğu, iddialarını/savlarını bu durumun koşulları içinde ileri sürebildiği görülmektedir. Ayrıca Başsavcılığın kovuşturmaya yer olmadığı kararın verilmesinin ardından, daimî arama kararı gereği araştırma devam etmiş ise de kısıtlılık kararı nedeniyle başvurucuların hâlen soruşturma evrakına ulaşmalarının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır (bkz. § 37).

85. Bu hâle göre soruşturmanın seyrini belirleyecek delillerin incelendiğinden dahi haberdar olunmayacak şekilde ölenin yakınlarının erişimine kapatılması soruşturma sürecinin kamu denetimine açık olması ve ölen kişinin yakınlarının soruşturmaya gerekli olduğu ölçüde etkili katılımlarının sağlanması yönündeki gereklilik bağlamında olumsuz bir izlenim ve/veya eksiklik oluşturmaktadır.

86. Diğer taraftan sürece dair zaman çizelgesine bakıldığında 11/10/2015 tarihinde meydana gelen olayın ardından kolluk görevlilerinin ifadelerine herhangi bir engel bulunmamasına karşın en erken beş ay sonra; şüpheli sıfatıyla bazı kolluk görevlilerinin ise on ay ve bir buçuk yıl gibi süre geçtikten sonra başvurulmuştur. Ölümle sonuçlanmış bulunan vakalarda şüphelilerin/tanıkların ifadelerinin alınmasında yaşanan bu tür gecikmeler, ilgili soruşturmalarda gerekli özenin gösterilmediğini ortaya koymak açısından başlı başına yeterli kabul edilebilir. Bununla beraber bu tür gecikmeler, kamu gücünün dahil olduğu olaylarda, mağdurlar ve genel olarak toplum nezdinde, kolluk görevlilerinin eylemlerinden -adli makamlar da dâhil olmak üzere- kimseye karşı sorumlu olmadıkları ve bir otorite boşluğu içinde hareket ettikleri düşüncesinin oluşmasına yol açabilmektedir (benzer değerlendirme için bkz. *Cembeli Erdem*, B.No:2014/19077, 18/4/2018, § 132). Bu bağlamda, küçük bir çocuğun ateşli silah ürünü isabeti ile öldüğü söz konusu vakada 5 ay ile bir buçuk yıl arasında değişen sürelerin, olaya müdahale eden, bizzat bilgisi olan kolluk görevlilerinin ifadelerine/tanıklıklarına başvurulması için makul olmadığı ve bu durumun dahi tek başına soruşturma makamlarının göstermesi gereken özen yönünden olumsuz bir izlenim oluşturduğu kanaatine ulaşılmıştır.

87. Ayrıca olayın aydınlatılması bakımından önemli olduğu değerlendirilen delilleri toplamakla görevlendirilen Adana Emniyet Müdürlüğünde görevli kolluk personelinin aynı zamanda ölüm olayının faili olmakla suçlanmaları nedeniyle soruşturma makamlarının bağımsızlığı bakımından da ayrıca bir inceleme yapılması gerekir.

88. Soruşturma makamlarının bağımsızlığından bahsedebilmek için kamu görevlilerinin güç kullanımı sonucu gerçekleşen ölümlere ilişkin soruşturmanın olaya karışmış kişilerden bağımsız şekilde yürütülmesi gerekir. Somut olayda Başsavcılık tarafından kolluk görevlilerinin güç kullanımı sonucu ölüm olayı meydana geldiği gerekçesiyle resen soruşturma başlatılmış, olayın faili belli olmamasına ve muhtemel failinin Adana Emniyetinde görevli olmasına rağmen delilleri toplama ve faili tespit etme görevi Adana Emniyet Müdürlüğüne verilmiştir.

89. Olay günü gerçekleşen yasa dışı gösterilere Emniyet birimleri tarafından müdahale edilmiş olması nedeniyle olaya ilişkin kamunun uhdesinde olan bilgi ve belgelerin Emniyet Müdürlüğünden talep edilmesi soruşturmanın bir gereğidir. Ancak bu bilgi ve belge talepleri dışında olaya ilişkin kamera kayıtlarının araştırılması/incelenmesi/izlenmesi, olaya müdahale eden polislerin ifadelerinin alınması, kriminal inceleme yapılması gibi olayın aydınlatılması bakımından kritik önemi haiz işlemlerin Emniyetin inisiyatifine terk edildiği görülmektedir. Nitekim Adana Emniyet Müdürlüğü ekiplerince kamera kayıtlarından bir sonuç elde edilememiş, olayı aydınlatmaya katkı sağlayacak nitelikte başkaca bir delil de sunulamamıştır. Bu durum Emniyetin bir kısım delili kasıtlı olarak toplamadığı veya gizlediği anlamına gelmemekle birlikte kolluk görevlilerinin ölümcül güç kullanımının tartışıldığı bir olayda soruşturma makamlarının bağımsızlığı konusunda ciddi tereddütler oluşmasına neden olmaktadır.

90. Yukarıda alıntısı yapılan yasal düzenlemelerin (bkz. §§ 41-43) açıkça gösterdiği üzere, soruşturma evresinde toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa Cumhuriyet savcısı iddianame düzenlemekle mükelleftir. Bir başka ifadeyle yeterli şüphenin varlığı halinde kamu davası açılması bir zorunluluktur. Bununla birlikte Savcılık soruşturması aşamasında bir kişinin cezalandırılmasının söz konusu olmadığı açıktır. Ayrıca, soruşturma aşamasından kovuşturma aşamasına geçilmesi -başka deyişle bir kamu davası açılması da- bir kişinin peşinen suçlu olduğu ve cezalandırılacağı anlamına gelmemektedir.

91. Şüphelinin cezalandırılıp cezalandırılmayacağı meselesi kovuşturmanın konusudur. Kamu davası açılması için yeterli şüphe kriteri aranırken, kovuşturmada ise kesinlik/sabitlik kriteri (bkz. § 43) aranmaktadır. Kovuşturma (ceza davası) aşamasında, bu aşamada elde edilecek deliller de dikkate alınarak mahkûmiyet hükmü verilebileceği gibi beraat hükmüne de ulaşılması imkan dahilindedir. Bu perspektiften konu ele alındığında, yeterli şüphe söz konusu olduğunda, kamu davası açılmaması konusunda *takdir hakkı dahi tanımayan* 5271 sayılı Kanun'a göre, bir kamu davası, yüksek bir ihtimale dayanılarak -Savcılık kararında belirtilenin aksine- evleviyetle açılır.

92. Somut sürece bakıldığında Savcılığın tespit ve değerlendirmeleriyle ceza mahkemelerinin yerine geçerek bir sonuca ulaştığını söylemek mümkündür. Zira, Savcılık kararının metninden, kamu davası açılması için yeterli şüphe ölçütünün değil suçun işlendiği yönünde kesinlik, sabitlik kriterinin arandığı açıklıkla anlaşılmaktadır (bkz. § 34). Hatta bunun da ötesinde maddi gerçeğe ulaşmanın önemine vurgu yapılarak *"... yüksek de olsa bir ihtimale dayanılarak kişiyi cezalandırmak, Ceza Muhakemesinin en önemli amacı olan gerçeğe ulaşmadan hüküm vermek anlamına gelecektir."* ifadesinin kullanılması suretiyle yeterli şüphe kriterinin göz ardı edildiği ve ceza mahkemelerinin alanına taşıldığı açık ve net bir biçimde deklare edilmiştir. Sonuç olarak Savcılığın ceza mahkemelerinin alanına taşarak verdiği karar neticesinde, kovuşturma evresi ile maddi gerçeğe ulaşılma ihtimalinin önünün kesildiğini söylemek mümkündür.

93. Ayrıca Savcılığın, kararını, öldürme eyleminin terör örgütü mensuplarınca da gerçekleştirilmiş olabileceği gibi sezgiye/duyuşa dayalı olgularla ve kimden nasıl geldiği belirsiz olan internet ihbarıyla temellendirmesi soruşturmanın ciddiyeti üzerinde haklı bir şüphe uyandırmaktadır.

94. Tüm bu belirlemeler ışığında T.D.nin ölümünü aydınlatabilecek ve sorumluların belirlenmesini sağlayabilecek bir soruşturmanın yürütüldüğünü söylemek mümkün

görünmemektedir. Sonuç olarak yürütülen soruşturma sürecine dair yukarıda aktarılan hususların yaşam hakkı kapsamında etkili soruşturma yükümlülüğünü ihlal eder nitelikte olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

95. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

96. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. ...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

97. Başvurucular ihlalin tespiti, yeniden soruşturma yapılması ve 100.000 TL maddi, 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

98. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

99. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

100. İhlalin kovuşturmayaya yer olmadığı ya da daimî arama kararı gibi bazı nedenlerle soruşturmanın sonlandırılmasından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile İçtüzük'ün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden soruşturma yapılması için kararın bir örneğinin ilgili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak, ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden soruşturma

yapılması sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden soruşturma yapılması kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili Cumhuriyet başsavcılığının yeniden soruşturma yapılması sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir kararın kendisine ulaştığı Cumhuriyet başsavcılığının yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemeksizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden soruşturma yapma kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir (benzer yöndeki kararlar için bkz. *Mehmet Doğan*, §§ 58, 59; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, §§ 57-59, 66, 67).

101. İncelenen başvuruda yaşam hakkının maddi ve usul boyutlarının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin kolluk görevlilerinin eylemi ile bu eylemle ilgili soruşturma kapsamında Cumhuriyet Başsavcılığının işlemlerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

102. Bu durumda yaşam hakkının usul boyutunun ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden soruşturma yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden soruşturma ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş, yeniden soruşturma kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden soruşturma yapılmak üzere Adana Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

103. Öte yandan somut olayda ihlalin tespit edilmesinin başvurucunun uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır. Dolayısıyla *eski hâle getirme* kuralı çerçevesinde ihlalin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılabilmesi için yaşam hakkının maddi ve usul boyutlarının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara tazminat ödenmesi de gerekmektedir. Bu nedenle etkili soruşturma yükümlülüğünün ihlal edilmesine bağlı olarak ihlalin tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara net 56.000 TL manevi tazminatın müştereken ödenmesi gerekmektedir. Diğer taraftan başvurucuların idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açtıkları (yaşam hakkının maddi boyutu yönünden giderim sağlama ihtimali bulunan) davanın henüz *kesin olarak sonuçlanmadığı* anlaşıldığından *bu aşamada yaşam hakkının maddi boyutunun ihlali nedeniyle talep edilen tazminat istemi hakkında karar verilmesinin uygun olmadığı* değerlendirilmiştir.

104. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurucunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvurucuların bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

105. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.794,70 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının maddi ve usul boyutunun İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin yaşam hakkının usul boyutunun ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden soruşturma yapılmak üzere Adana Cumhuriyet Başsavcılığına (İhlal Sor. No: 2015/61937 sayılı ek kovuşturmaya yer olmadığı kararına ilişkindir.) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvuruculara (yaşam hakkının usul boyutunun ihlali nedeniyle) net 56.000 TL manevi tazminatın MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 294,70 TL harç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.794,70 TL yargılama giderinin başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucuların Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 28/12/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN